

TORONYIRÁNY

XIII. 46.

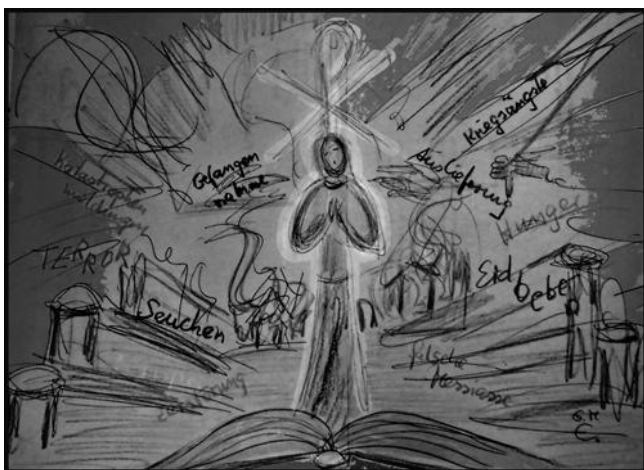
2019. november 17.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 33. vasárnap

- November 19.** Árpád-házi Szent Erzsébet
November 21. A Boldogságos Szűz Mária bemutatása a templomban
November 22. Szent Cecília szűz és vértanú

Krisztus eljövele nem „késik”, hiszen annak idejéről semmi kinyilatkoztatást nem kaptunk. Az Isten országa itt van mint kovász, s annak időre van szüksége, hogy áthassa az emberiséget és a történelmet. Ki kell bontakozni azoknak a lehetőségeknek is, amelyeket Isten belevitt a teremtésbe. A tudományos, kulturális és társadalmi élet bontakozása sokrétűvé teszi a kegyelem felhasználását, a szeretet parancsának teljesítését és az igazságot kereső embernek Istennel való párbeszédét. Mindez azt eredményezi, hogy a hívő ember egyre jobban magára találhat, mélyebben felfogja Isten gondviselését. Ez a történelem tehát a benne levő természetfölötti tényezők hatására igazi értékeket termel még akkor is, ha sok benne az emberi rövidlátás és a bűn. Meghosszabbítása tehát nem csupán a szenvedés és a gonoszság szaporítása. A küzdelem nem dől el magától, hanem Krisztus megjelenése dönti el. Addig az ember jó és rossz irányban kipróbál mindent. Keresi az önmegváltást, ingadozik az optimizmus és a pesszimizmus között, az isteni figyelmeztetés és segítség azonban nem hiányzik, hogy az igazi célt is megismerhesse. A magatartást megkönnyíti az a tudat, hogy Krisztus végső győzelme biztosítva van.

Gál Ferenc

A szentmise olvasmányai

- 1. Mal 3,19-20a** Minden embernek és tetteinek valódi értéke a történelem végén Isten előtt válik nyilvánvalóvá.
- 2. 2Tessz 3,7-12** Az apostol arra figyelmezteti a tesszaloniakaiakat, hogy a végidő várására hivatkozva senki nem lusta és rest a munkára és a jótettekre.
- 3. Lk 21,5-19** Jézus az idők végének várásával, a rá való felkészüléssel kapcsolatban ad tanácsot, buzdítást követőinek.

A végidő eseményei

Ahogy más evangéliumi beszédegységek, úgy az eszkatologikus beszéd is, az ősegyházi áthagyományozás folyamán kapta meg végső formáját. Éppen az egyes evangéliumokban kimutatható különbségek jelzik, hogy a beszéd tartalmát a különböző történelmi helyzetekben többször is újraértelmezték. Ez természetesen nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az alapvető mondanivalót tekintve a beszédet Jézustól származtassuk. Biztosak lehetünk abban, hogy Jézus prófétai kijelentések formájában mind Jeruzsálem és a templom lerombolását, mind a tanítványokra váró megpróbáltatásokat, mind pedig az Emberfia eljövetelét meghirdette (vö. Lk 13, 34 köv.; 17, 22-37; 19, 41-44; 23,28-31). Bizonyára nem egyetlen alkalommal beszélt e témáról, hanem többször és különböző formában. Az előttünk álló beszéd ezen mondások gyűjteményét és a velük kapcsolatos ősegyházi reflexiókat tartalmazza.

Jézusnak a templom pusztulására vonatkozó próféta mondása kérdést vált ki azokban, akik korábban csodálattal tekintettek a templom lenyűgöző díszítésére. Azt szeretnénk megtudni, hogy mikor és milyen előjel után következik be a katasztrófa. A kérdés közvetlenül a templom lerombolására vonatkozik. Az „ezek” (tauta) névmás azonban jelzi, hogy a kérdezők emellett a végső dolgokra is gondolnak, vagyis a templom pusztulását az eszkatologikus eseményének tekintik. A kérdés hátterében ez a korabeli elképzelés áll, mely szerint a végidőben – a történelem lezárása előtt közvetlenül – a templomot meg fogják gyalázni (vö. Dán 12,8-13).

Jézus legelőször is arra figyelmezteti hallgatóit, hogy ne hagyják magukat félrevezetni olyan hamis prófétáktól, akik az ő nevében, vagyis az ő messiási tekintélyét önmaguknak tulajdonítva lépnek fel, és a közeli véget hirdetik. A 8. vers felszólítása különösen is aktuális lehetett Lukács számára, hiszen ő Márknál is erőteljesebben fogalmazta Jézus óvását: „Ne kövessétek őket!” A végidő hírnökeiként fellépő hamis tanítók az evangélium megírásának az idején is hatékonyan tevékenykedhettek.

A hallgatónak nemcsak a hamis prófétákkal szemben kell óvatosnak lenniük, hanem a történelem katasztrófálisnak tűnő eseményeit sem szabad túlértékelniük. A háborúk és a lázadások hallatán nem kell túlságosan rémüldözniük. Természetesen ezek is Isten tervének részei – erre utal a „kell” (dei) ige, amely a Bibliában Isten akaratának a szakkifejezése -, de nem mint a végidő, hanem mint a történelem eseményei. A 9. versben mondása a zsidó háborúra is vonatkoztatható, amely az evangélium megírásakor már múltbeli esemény volt: Isten tervének része, de nem áll közvetlen összefüggésben a világ végével.

Jézus a végső eseményeket megelőző időszakra irányítva a figyelmet kijelenti, hogy abban különféle üldözések fognak bekövetkezni. Az ellenséges magatartás mind a zsidó (zsinagógák), mind pedig a pogány hatóságok (királyok és helytartók) részéről meg fog mutatkozni. Lukács számára mindez már tapasztalat.

A tanítványok elleni eljárások és a bírósági kihallgatások jó alkalmat adnak a tanúságtételre. A tanítványoknak éppen az üldözések, pontosabban az üldözésekkel együtt járó hivatalos eljárások adnak lehetőséget arra, hogy hitüket megvallják. Az Apostolok Cselekedeteiben Pál különböző kihallgatásai is úgy jelennek meg, mint lehetőségek a tanúságtételre.

Az üldözések meghirdetése után Jézus arra figyelmezteti tanítványait, hogy ne készüljenek előre a védekezésre, vagyis ne tanuljanak be előre kigondolt védőbeszédet. Ő maga fogja majd a megfelelő szavakat és a szükséges bölcsességet megadni, amikor arra ténylegesen szükség lesz. Jézus segítségével által a tanítványok olyan meggyőző védekezésre és tanúságtételre lesznek képesek, amelynek az ellenfelek nem tudnak majd ellentmondani (vö. ApCsel 4,14;6,10;26,28).

A tanítványok nemcsak a hatóságok részéről fognak ellenséges magatartást tapasztalni, hanem családtagjaik és barátaik részéről is. A legszorosabb hozzátartozók fogják őket a bíróságoknak kiszolgáltatni, amelyek néhány esetben halálos ítéletet is hozni fognak.

A 17. versben Jézus a tanítványokkal szembeni ellenséges hangulatot mindenkire kiterjeszti. Jézus neve miatt a legközelebbi hozzátartozóktól kezdve a hivatalos vezetőig „mindenki” gyűlölni fogja őket. A kijelentésben bizonyos túlzás érezhető, amely a következő mondat fényében értelmezendő: Jézus azért mutatja be oly radikálisan a tanítványokkal szembeni ellenségeskedést, hogy utána Isten gondviselését állíthassa vele szembe. Bár mindenki ellenük fordul, mégsem kell félniük, mert Isten védelmének következtében semmi baj sem érheti őket. Az oltalmat Jézus szemléletes módon, közmondásszerű kijelentéssel juttatja kifejezésre.

A szakasz záró versében Jézus az „állhatatosság” (hüpomoné) szükségességére hívja fel a figyelmet. Az állhatatosság a hitben való kitartást jelenti az Isten gondviselésébe vetett bizalom alapján. Általa biztosíthatják maguknak az életet. Az élet megmentése a 18. vers szellemében jelentheti a haláltól való időleges megmenekülést, de mélyebb értelemben az örök élet elnyerésével egyenlő. Erre utal Jézusnak egy másik mondása: „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti az. Aki viszont elveszíti értem az életét, megmenti azt” (Lk 9,24).

Kocsis Imre

Mit csinál a tévé a gyermekkel? (10.)

MIRŐL MESÉL „E.T.?”

E.T. a fűben ül

Ez a körülbelül egyperces jelenet arról szól, amikor Elliot és E.T. először találkoznak. Éjszaka van. Elliot furcsa zajra ébred, fogja a zseblámpáját, és kimegy a kertbe. A lámpa fénye lábnyomokat világít meg. Követi őket, és elér egy bokorhoz. Hirtelen meglátja E.T.-t, aki nagy félelmében sóhajtozik, örülten hadonászik, és a karjával próbálja védeni magát. Elliot a döbbenettől megmerevedve nézi a furcsa szerzetet, aki nagyon fél. Mindketten pánikba esnek, és elrohannak. A jelenet utolsó képében Elliot már nem fél: mosolyogva és álmodozva néz föl az éjszakai égre. Ebben a feszült jelenetben a néző első alkalommal pillantja meg E.T.-t teljes alakjában. Furcsa, csúnya, ugyanakkor érdekes módon vonzó lény... A jelenet dramaturgiája erre az ellentmondásra épül: E.T. látványa egyrészt riaszt, másrészt viszont a kis Elliotra hatással van ennek a furcsa teremtménynek a bája, aki - akárcsak maga Elliot - fél és nagyon békés. A végén Elliot csak nézi a csúnya kis lényt, de olyan álmodozva, mintha egy kívánsága valósult volna meg.

A csokigolyók

E.T. és Elliot második találkozása (kb. három perc). Elliot, aki meg akarja találni E.T.-t, a kertben vár rá. Az ürmanó hirtelen meg is jelenik, Elliot megijed, E.T. pedig egy nyögéssel közeledik. Elliot fél, de mégis ott marad a nyugágyban. E.T. keze ráhelyezi Elliot takarójára az erdőben gyűjtött csokigolyókat. Aztán Elliotot látjuk, amint leteszi a földre a Smartie-kat. E.T. a kezével lassan a csokik felé nyúl, halljuk, ahogy az ajkaival cuppant, Elliot mosolyog. Most megjelennek E.T. lábcsakái a földön. A csokigolyóknak köszönhetően Elliot be tudja csábítani E.T.-t a szobájába. Ezzel megtört a jég, és elkezdnek barátkozni. A csokigolyók bevezetik E.T.-t a gyerekek világába, és segítenek a kapcsolat kialakításában. Elliot szerez élményt E.T.-nek, és segíti a túlélését. A táplálék így Elliot szeretetének jele lesz.

Milyen üzeneteket hordoznak ezek a jelenetek a gyerek számára?

A gyerekek pontosan és érzékenyen haladnak, ahogy felidézik egymásnak a hosszú film egy-egy jelenetét. Ez az új történet, Márk és Sven története nem úgy végződik, mint a film: a gyerekek izgatott menekülésével. A filmben a gyerekek E.T.-vel együtt biciklire pattannak, és menekülnek a rendőrök elől erdőn, mezőn, kocsiúton, és az őket üldöző felnőttek nem tudják utolérni őket.

A filmnek ez az utolsó jelenete, nagy szerepet játszott a mountainbike elterjedésében, amely egy egész generáció számára szabadságot és függetlenséget jelképez. De Márk és Sven nem erről a történetről beszél. Nem a szabadságról és függetlenségről van szó. Az ő történetük a következő gondolatokat veti föl:

- Meg nem értettség, egyedüllét és életveszély a felnőttek világában.
- A túlélés lehetősége, ha a bajban egy barát áll mellettünk.
- Legyőzni az ismeretlentől való félelmet és óvatosan barátságot kötni.

- Mind a két kislány, Sven és Márk is ismeri E.T.-t. A film nagy hatással volt rájuk, témái ismerősek a számukra. Márk észreveszi, hogy Sven ugyanabban a lelkiállapotban van, amit ő érzett, amikor a filmet nézte.

Kölcsönös megértésen alapuló párbeszédet kezdeményezni a film cselekményének felidézésével.

Márk úgy kezd a filmről beszélni, hogy más nyelvet használ, és így idéz föl lelkiállapotokat és problémaköröket.

Mindketten nagy bizottsággal beszélgetnek a film bizonyos részleteiről, a szereplőkről és az ehhez tartozó kérdésekről. Sven úgy érzi, hogy Márk megérti őt. Ezért nem érzi magát többé elhagyatottnak és veszélyben. Magáévá teszi azt az óvatos megközelítési módot, amelynek segítségével a filmben barátságot kötnek, hogy maga is barátságáról beszéljen Márkkal. Márk azonnal megérti, hogy miről van szó, amikor a csokigolyós részletre emlékeztet.

4. Nevelési feladat: a tévézés

Nevelni annyi, mint bátorítani és segíteni a gyermek fejlődését, ez pedig egymás megfigyelésével és megértésével kezdődik. A felnőttek feladata, hogy felismerjék milyen hatással vannak a gyerekekre a tévéfilmek, és segítsék azokat feldolgozni.

A filmek feldolgozása beszélgetésen keresztül

Gondoljunk megint a „Békák” című film kapcsán felhozott beszélgetés példájára. Amikor alkalom adódik rá, a gyerekek csoportban, de nem teljesen konfliktusmentesen dolgozzák fel nyomasztó televíziós élményeiket. Példánkban a horrorfilmek említésekor tapasztalható hencegés lezárja az utat a gyerekek félelmei előtt. A felnőttet ez a nagyozás és a „gonosz filmek” becsapják, szó szerint veszi értelmüket. A kislány viszont, aki nyitott a befogadásra, helyes irányt szab a beszélgetésnek. Az utolsó példában szereplő két kislány mesterien használja az E.T. című film legfontosabb jeleneteit, hogy félelmekről, meg nem értettségről, a felnőttek túlzó elvárásairól beszéljen. Vegyük észre azonban, hogy nagyon keveset beszélnek, megjegyzéseik viszont a film olyan jeleneteire utalnak, amelyeknek segítségével tökéletesen megértik egymást. Mindez végül is ugyanúgy működik, mint mondjuk kétszáz évvel ezelőtt. A fiatal Anton, a már említett régi regényben problémái feldolgozásához az illusztratív anyagot antik legendák hőseinek történetéből veszi. Akkor is nagyon erőszakos és brutális történetekről volt szó. Ha nem ismerjük föl azonnal a nyomokat, amelyeket a médiával való kapcsolat hagy a gyerekeink életében - például a homokozóban „kifaragott” tini nindzsa teknőc fej esetében - ne bátorítanodjunk el, és próbáljunk meg továbbra is figyelni ezekre a jelekre. Bár a médiapiac - mint a tini nindzsák esetében is - beszippantja a gyerekeket a jól felépített reklámkampányaiba, ahol a pénznek látszólag nincs is nagy szerepe, a gyerekek nem csupán passzív elszennvedői a dolgoknak. A tini nindzsa teknőcöket is elhelyezik a saját gondolatvilágukban, a homokozóban éppúgy, mint a csoportos játékokban. A média által nyújtott élmények alakítják a gyerekek tapasztalatait és cselekvéseit.

(Folyt. köv.)

Ben Bachmair

Vasárnapi jegyzet

Templomban

Miközben nézegetem templomunk pénzben kifejezhetetlen értékű Mária-szobrocskáját, melyet üvegszekrény véd, messzi idők magyar emlékei is elém tűnnek, s bár későbbi századokból, nem múlik-apad a gondolatom, hogy múltunk mélységes kútjában, ma is lobog az ősök szelleme, az Istenhez tartozás kötelmében, mégis a legszabadabban, mivel időhatárokat csupán az ember szab az időben. Nemrég került újra a kezembe Ruffy Péter, az erdélyi származású újságíró könyve. Ő itt, az anyaföldön lelte meg pályáját, amikor már neki is el kellett szakadnia Erdélytől, így még inkább sugalmazta neki a múlt, hogy könyvének ezt a címet adja: Magyar ereklyék, magyar jelképek. A rendszerváltás előtt két évvel jelent meg. A szerző benső sugárzású sorai azt igazolják, amit azóta is érezhet az, aki honi tájainkon a Mária-kultusz szépségeivel, szobrokkal és más ereklyékkel (kelyhekkkel, monstranciákkal, ruhákkal stb.) találkozott, és megérzi azt, ami ősünk buzgóóságának is ihletője - fenntartója volt. Templomunk szobrocskája helyben mit jelenthet hívőknek, nem hívőknek? Nem tudom, bizonyára megérne egy fölmérést, ugyanis feltételezhető: csupán a látvány miatt büszkék rá egyesek (többesek), az üzenete már nem érhető el számukra. Az is valószínűsíthető, hogy vannak, akik nem tudják, hogy milyen érték van a templomuk tulajdonában. A nem hívő, ha tudja, mi ez a tárgy, micsoda érték, már indító lehet, hogy a történetét is megismerje, a szobrocscsa múltját, ami tovább viheti a gondolkodásában. Van esélyünk - mondhatjuk a mai időkben, hogy valóban alakítsuk szemléletünket, és éppen műtárgyak, így egyházi emlékek megismerésével is. Elmúlt az a „sújtó kor”, amelyik ugyan engedélyt adott szakrális műtárgyak bemutatására, de annak kultuszt már aligha engedélyezett. A falak közé szorított buzgalom így sem lankadt, és súly alatt nőtt a pálma, lelkekben virágzott az igazság.

Nézem a szobrocskát, és megszólítom: Isten Anyja, aki jelenléteddel nem hagysz kétséget: velünk szenvedsz, örülsz, ne engedd, hogy a szívek elapadjanak.

† Tóth Sándor

hírek információk

Ukrajna 1932-1933: A Nagy Éhínség, mint Genocídium címmel november 13-án kiállítás nyílt a Gál Ferenc Főiskola Klebelsberg termében. A tárlatot - melyet Ukrajna Magyarország Nagykövetsége, Ukrajna Szegedi Tiszteletbeli Főkonzulátusa, a Szegedi Ukrán Önkormányzat, valamint a Szeged-Csanádi Egyházmegye közösen rendezett – Nepop Ljubov nagykövet és Kiss-Rigó László püspök nyitotta meg. Beszédet mondott Baranyi András helyettes államtitkár, Róth Sándor főkonzul és Sajtos-Zapatocska Natália nemzetiségi önkormányzati elnök. A kiállítás november 14-től a Torony Galériában (Dóm, Nyugati torony) tekinthető meg.

November 17-én, azaz ma 8.30-kor az algyői Szent Anna templomban, 10 órakor pedig a szeged-mórávárosi Szent Kereszt templomban szentmise keretében Fazakas Attila plébános a hagyományos szertartás keretében megáldja az Erzsébet-kenyereket, melyeket a szentmise végén a jelenlévők hazavisznek a családjaikba.

Az Egyházmegyei Karitás az idén is várja Alkotóházába a kézműveskedésre vállalkozókat hétfőnként 15 és 18 óra között. Szegeden, a Csongor tér 8. szám alatti ÁGOTA Közösségi és Kulturális Centrum kis termében készítik azokat az ajándéktárgyakat, melyeket adventben a Karitás Karácsonyi Vásárában értékesítenek. A teljes bevételből fűtőanyagot szerez be a Karitás rászoruló családok számára. A következő alkalom november 18-án lesz.

Kuzma Levente orgonaművész jubileumi koncertjére várják az érdeklődőket november 19-én, kedden 19 órától a Piarista templomban (Bálint Sándor u. 14.). Kuzma Levente tíz éve a templom orgonistája, ebből az alkalomból rendezik az ünnepi hangversenyt. A műsorban Alexandre Guilmant, Josef Rheinberger és John Tutter művei hangzanak el. Közreműködik a Partiscum Kórus, a Szegedi Szimfonikus Zenekar rézfúvós művészei és az SZTE Bartók Béla Művészeti kar Szimfonikus Zenekara. Vezényel Lázár Tamás és Somorjai Péter.

Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet templomban (Torontál tér 4.) november 20-án, szerdán a 18 órai szentmise után, 18.45-kor kezdődik a Szentségimádás Iskolájának következő alkalma. Gyulay Endre nyugalmazott püspök a Jézus szíve és az Eucharisztia címmel tart előadást. További információ a corunum2020.hu világhálós oldalon olvasható. Mindenkit szeretettel várnak.

„A végnapok képei” címmel tart tudományos szimpóziumot a Gál Ferenc Főiskola az első világháború befejezésének 101. évfordulóján. A 2019. évi Tudomány ünnepe alkalmával is szervezett rendezvény több oldalról reflektál a háború realitására, befejezésére és örökségére, személyes dimenzióira. Az érdeklődőket november 22-én, pénteken 10 órára várják a Dóm tér 6. szám alatti Klebelsberg teremben.

A szőregi Alexandriai Szent Katalin Plébánia közösségének búcsúja november 23-án, szombaton lesz. Az ünnepi szentmise 10 órakor kezdődik, melynek főcelebránsa és szónoka Vizi András pálos szerzetes, a márianosztrai Magyarok Nagyasszonya Bazilika plébánosa.

Krisztus Király ünnepének előestéjén, november 23-án, szombaton számos ország ezernyi templomában egy óra szentségimádásra gyűlnek össze a hívek, hogy találkozzanak Jézussal, a „láthatatlan Isten képmásával”. A 2020-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való készülés jegyében zajló kezdeményezéshez csatlakozva a Székesegyházban 17 órától, az algyői Szent Anna templomban (Tüskevár u. 1.). 15 órától lesz szentségimádás. Mindenkit hívnak és várnak, aki szeretne bekapcsolódni a világméretű imaláncba.

A szeged-tarjánvárosi Szent Gellért templomban november 24-én, vasárnap a délelőtti szentmisében köszönti a közösség jubiláló házait. Az alkalomra szeretettel várják mindazokat, akik ebben az évben ünneplik házasságkötésük kerek évfordulóját. A szervezők kérik, hogy akik meg kívánják újítani házassági fogadalmait, jelezzék szándékukat a sekrestyében, illetve a plébánia irodájában.

November 24-én, Krisztus Király vasárnapján Jézus Szíve családok szentmiséje lesz Kiskundorozmán a Keresztelő Szent János templomban (Szent János tér 6.). Délután 5 órakor szentségimádást tartanak, mely 6 órakor szentmisével zárul.

Már kaphatók a jegyek és a bérletek a Szegedi Dóm Látogatóközpont 2020. évi Művészeti Szalonjának rendezvényeire. A jövő évben olyan ismert művészeket láthat majd a közönség Szegeden, mint Hirtling István, a Jászai Mari-díjas Für Anikó és Udvaros Dorottya, a Kossuth-díjas Hegedűs D. Géza, valamint Lukács Sándor, továbbá Gubás Gabi. Jegyek és bérletek a Látogatóközpont (Dóm tér 16.) jegypénztárában válthatók. További információ a + 36 20/385 50 61-es telefonszámon kérhető.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia őszi ülésén döntött arról, hogy az idén a Szent Erzsébet rózsája-díjat a Szombathelyi Egyházmegyéből Erős Klára, valamint a Katolikus Szeretetszolgálat ipolytölgyesi otthonának önkéntesei: Marie-Rose Pauwels és John Van Mieghem kapják. A díj átadására idén 20. alkalommal, november 19-én, kedden 18 órakor a Nemzeti Színházban kerül sor. Az elmúlt 20 év valamennyi élő díjazottja meghívást kapott az ünnepségre.

Ferenc pápa Tóth Tamást, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkárát november 11-én a Kultúra Pápai Tanácsának konzultorává nevezte ki. A megbízatás öt évre szól.

Jövő vasárnap, november 24-én minden katolikus templomban az egyházmegyei, illetve országos karitás szervezet javára gyűjtik a szentmiséken felajánlott adományokat.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László

Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,

Cserny Szilvia, Kozma Gábor,

Szeberényi Klára, ✠ Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.